

На етапі становлення ринкових відносин у сфері фізичної культури нашої країни поки що не вдається забезпечити використання можливостей ринку в інтересах суспільства. Концептуальна невизначеність держави щодо функціонування професійного спорту не дозволила Україні юридично окреслити межі цивілізованого входження його структур у ринок. Внаслідок цього було відкрито дорогу процесу стихійної трансформації любительського за офіційним статусом спорту у спорт професійний (нелюбительський) шляхом зміни власників спортивних клубів. Останні перетворились з відкритих структур, прозорих якщо не для всього суспільства, то хоча б для держави, у закриті, як для суспільства, так і для держави, комерційні утворення.

Не можна також обійти увагою ще одне протиріччя, яке ускладнює формування цивілізованих ринкових відносин у сфері фізичної культури і спорту. Мова йде про економічні відносини між державою і представниками суспільного сектора економіки фізичної культури і спорту. За часів командної системи одне із провідних місць у фізкультурно-спортивному русі посідали добровільні фізкультурно-спортивні товариства, які відігравали помітну роль в організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності серед працюючого населення, проводили масові спортивні змагання, здійснювали підготовку спортсменів високої кваліфікації - членів збірних команд України з різних видів спорту. Головними джерелами їхнього фінансування були цільові кошти галузевих профспілок та членські внески. Сьогодні з об'єктивних причин вони фактично позбавлені вказаних джерел існування. Намагаючись відновити втрачені позиції, керівництво товариств звертається до держави за фінансовою підтримкою замість того, аби адаптуватись до вимог ринку, віднаходити нові форми економічних стосунків зі споживачами фізкультурно-спортивних послуг, які б ґрунтувались на обоєвигідних інтересах сторін.

Необхідність зняття розглянутих протиріччя має бути врахована у процесі визначення стратегічних моментів розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні. Зважаючи на те, що сьогодні здійснюється підготовка проекту нової редакції Закону «Про фізичну культуру і спорт», доцільно передбачити включення до нього відповідних законодавчих норм та концептуальних положень.

Література

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 - № 3808-XII / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>

Олена ЗАПОРОЖЕЦЬ
Південна митниця м. Одеса

ПРОБЛЕМАТИКА МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЬОГОДЕННІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

Останні десятиліття розвитку світового господарства характеризуються динамічністю складних процесів зближення та взаємопроникнення національних господарств багатьох країн, спрямованістю щодо створення єдиної господарської системи, які отримали ознаки інтеграції. Україна уважно вивчає діяльність економічних інтеграційних об'єднань – ефективна праця із ними може стати корисною для розвитку національної економіки: сприятиме зростанню товарообігу та підвищенню інвестиційної привабливості України, що в свою чергу надасть можливості у відміні тарифних та нетарифних бар'єрів регулювання зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД). Адже обсяг європейських інвестицій в українську економіку склав понад 41 мільярд доларів США. Інтеграція безпосередньо впливає на здійснення світогосподарських процесів, здійснюючи регулювання ЗЕД, зокрема фінансової, постійно вдосконалюючи та модернізуючи цей процес з урахуванням світових глобалізаційних змін. Тому ґрунтовного осмислення потребує визначення особливої ролі та компетенції держави в системі заходів регулювання ЗЕД в Україні в контексті митного та валютного регулювання.

Зазначимо, що митна служба України динамічно реформується відповідно до міжнародних, в першу чергу, європейських норм та стандартів. Ключовою подією щодо її модернізації стало введення в дію нового митного кодексу, який сконцентрував у собі основні положення

міжнародних митних документів, насамперед Кіотської конвенції [1]. Але, в той же час, законодавча база постійно знаходиться в розвитку і потребує вдосконалення.

Актуальні питання митного регулювання в контексті глобалізації них змін розглядаються в дослідженнях таких вітчизняних науковців, як І.Бережнюк, О.Гребельник, Є.Додін, Б.Кормич, С.Ківалов, А.Крисоватий, Т.Ліпіхіна, А.Мазур, В.Мартинюк, П.Пашко, Ю.Петруня, Д.Приймаченко, Т.Рева, С.Терещенко, А.Щетинін та інших. Однак стосовно ряду сучасних проблем щодо змісту, структури й ефективності здійснення ЗЕД, трансформації системи державного митного та фінансового регулювання, спостерігається неоднозначність вибору вченими позицій, що й актуалізує необхідність розробки методичних засад митного регулювання ЗЕД в Україні і визначення дієвості заходів, зокрема щодо адміністрування митних платежів з позицій захисту національного виробника та підвищення добробуту в країні в цілому.

Національним законодавством визначено, що система державного регулювання ЗЕД охоплює регулювання зовнішньої торгівлі товарами й послугами (купівля – продаж), бартерних (товарообмінних) та орендних операцій, операцій з давальницькою сировиною, здійснення фінансово - кредитних операцій, науково-технічної кооперації з іноземними підприємствами [2;3]. Стосовно валютного регулювання ЗЕД – єдиний уповноважений орган - Національний банк України. Державна податкова служба України здійснює фінансовий контроль за валютними операціями, що провадяться резидентами і нерезидентами на території України. Державна митна служба - здійснює контроль за додержанням правил переміщення валютних цінностей через митний кордон України [4;5].

Об'єктом системи державного регулювання ЗЕД в Україні визначено діяльність суб'єктів господарювання України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, яка будується на взаємовигідних відносинах між ними, та реалізується як на території України, так і за її межами. Отже система та структура державного регулювання ЗЕД організаційно забезпечують впорядкування дій суб'єктів ЗЕД з дотримання норм законодавства з питань митного регулювання, захист державних та громадських інтересів [2]. За даними Державної митної служби України станом на початок 2012 року близько 87 тисяч підприємств різних форм власності здійснюють зовнішньоекономічні операції з товарами. (Вперше ведення обліку (акредитація) суб'єктів господарювання у статусі суб'єктів ЗЕД запроваджено митною службою в 1996 році).

Варто наголосити, що митна політика будь-якої держави має величезний вплив на ефективність ЗЕД національних підприємств: визначає форми, застосування методичних підходів щодо зменшення потенційних ризиків державного адміністрування процедур ЗЕД та зовнішньоторговельних операцій шляхом запровадження як економічно обґрунтованих, так і суто адміністративних заходів державного регулювання експортних та імпорتنних товаропотоків[3]. Щодо митних правил, які включають порядок декларування товарів, справляння митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон України, надання митних пільг та інші умови проходження митного контролю, вони встановлюються національним законодавством з питань державної митної справи. Митним органам при цьому державою відведено роль контролерів (адміністраторів) за переміщенням товарів, послуг, транспортних засобів через митний кордон України. Отже, визнаємо найбільш прийнятною позицію національного законодавства щодо митного регулювання ЗЕД у сенсі регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України [2]. Але зазначене тлумачення потребує уточнення.

Митні процедури (сукупність митних формальностей) нерозривно пов'язані із встановленим порядком переміщення товарів через митний кордон України, митним контролем та митним оформленням, справлянням митних платежів, застосуванням заходів нетарифного регулювання, що в кінцевому результаті й складає державну митну справу [1]. Питання з встановлення мит віднесені до сфери митно-тарифного регулювання. Отже, митне регулювання ЗЕД можна розглядати з позицій тарифного(митно-тарифного) й нетарифного регулювання, здійснення державної митної справи та організаційну складову діяльності національних митних органів, що наведено в таблиці 1.

Складові та напрями системи митного регулювання ЗЕД

Державна митна справа України		
Митне регулювання		
Організаційна домінанта	Здійснення державної митної справи	Тарифне і нетарифне регулювання
Структура митної служби України Організація і забезпечення діяльності митних органів Встановлення порядку щодо прийняття рішень Контроль та відповідальність за наслідками прийнятих рішень	Порядок, умови переміщення товарів через митний кордон України Проведення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів Адміністрування митних платежів Ведення митної статистики Обмін попередньою інформацією про переміщувані товари між національними фіскальними органами та митними адміністраціями країн світу Запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушенням митних правил, ухилянням від сплати митних платежів від здійснення ЗЕД	Контроль правильності класифікації товарів у відповідності до УКТ ЗЕД Контроль за визначенням країни походження товарів(верифікація сертифікатів), об'єктів права інтелектуальної власності Контроль правильності визначення митної вартості товарів, заявленої декларантом Проведення митного контролю за обраною формою, застосування автоматизованої системи аналізу та управління ризиками Державної митної служби України Митний пост – аудит контроль

За змістом складових системи митного регулювання, зазначених в табл.1, зосередимо увагу на тарифному й нетарифному регулюванні. Головним елементом митно-тарифного регулювання є мито, сплата якого поряд з іншими митними платежами – одна з обов'язкових умов переміщення товарів через митний кордон України. При цьому мито, акцизний податок, податок на додану вартість є інструментами фінансового регулювання ЗЕД. Саме від ефективного адміністрування митних платежів митними органами залежить вплив держави на ціну імпортованих товарів на внутрішньому ринку, відкритість поведінки бізнес-середовища в сучасних умовах оновленого митного законодавства держави, адаптованого до вимог інтеграції, рівень ефективності усієї системи державного регулювання ЗЕД. Тому реалізація сучасної концепції розвитку митної служби на 2013 рік «Чистий бізнес - чесні податки» («Legal business, fair taxes») повинно відповідати сучасному стану національної економіки, формувати чесні відношення між суб'єктами господарювання. З боку бізнесу – це правдиве декларування та сплата митних платежів у повному обсязі, з боку митних органів – відсутність упередженості, забезпечення справляння митних платежів в установленому законодавством порядку. Митній службі зазначене надасть можливості ефективно адмініструвати митні платежі та забезпечити стабільність у наповненні державного бюджету. Легальному бізнесу відповідно - прогнозовані умови роботи щодо прискорення проходження через митницю товарів, зменшення кількості видів митного контролю, митних перевірок, стабільності розвитку здійснення ними ЗЕД.

Максимальною формою довіри повинне стати подання митному органу документів про товари без їх фізичного пред'явлення для митного огляду, використання електронної форми декларування. Підбивши підсумки діяльності митних органів(за червень-жовтень 2012 року) в умовах дії нового митного кодексу, можливо стверджувати про суттєве спрощення ведення ЗЕД. Запроваджені законодавчі зміни призвели до скорочення часу митного оформлення товарів та витрат суб'єктів господарювання, а саме: час митного оформлення товарів, заявлених у режимі імпорт складає 1 годину 16 хвилин, при експорті – 40 хвилин; митному огляду підлягають лише 6% товарів (для порівняння в 2009 році оглядалось - 70%); основний метод визначення декларантом митної вартості товарів-за ціною договору(контракту)застосовується майже у 90% випадків митного оформлення щодо товарів, які імпортуються (вартість операції).

Підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що митне регулювання є підсистемою державного регулювання ЗЕД та поширюється на торгівлю товарами, зокрема.

В широкому сенсі митне регулювання розглядається у якості механізмів тарифного й нетарифного регулювання, здійснення державної митної справи та організації діяльності митних органів України. Зокрема, фінансове регулювання ЗЕД потребує системних економічних заходів у сфері адміністрування митних платежів, які водночас забезпечать здійснення контролю та регулювання ЗЕД, сприятимуть збалансованому розвитку економіки держави в умовах сучасної глобалізації та стабільному надходженню платежів до державного бюджету від митних платежів, яке неможливе без вдосконалення прогнозно-аналітичної роботи щодо митних платежів від здійснення ЗЕД. Дискусійним залишається питання доопрацювання механізму спільного контролю митних та податкових служб країни з питань запобігання ухилення від сплати мита та інших податків від здійснення ЗЕД.

Література

1. Закон Верховної Ради України від 13.03.2012 № 4495-VI Митний кодекс України (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
3. Терещенко С.С. Основи ризик-менеджменту в митній справі та зовнішньоекономічній діяльності. – Одеса : Пласке, 2012.- 504с.
4. Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19.02.93 № 15-93 (із змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
5. Положення про переміщення цінних паперів через митний кордон України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22.12.2011 № 469 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0105-12>

Микола ЩЕНКО, Марина ШЕРЕМЕТ

Криворізький економічний інститут Криворізького національного університету

ВІРУСНИЙ МАРКЕТИНГ В ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

З кожним роком традиційні способи і методи просування товарів і послуг на ринку стають менш ефективними. Пересічні громадяни, які є потенційними споживачами продукції чи послуг будь-якої компанії, щодня стикаються з величезною кількістю рекламних повідомлень, врешті перестають будь-яким чином реагувати на них. Тому все частіше компанії вдаються до використання нових способів залучення споживачів, одним з яких є вірусний маркетинг.

Узагальнено «вірусний маркетинг» являє собою сукупність різноманітних методів розповсюдження реклами, побудований за принципом геометричної прогресії, де головними розповсюджувачами інформації є не традиційні засоби (телебачення, преса, біл-борди, сітілайти тощо), а безпосередньо самі отримувачі інформації, шляхом формування змісту, здатного залучити нових отримувачів інформації і спонукати їх до дії, за рахунок яскравої, творчої, незвичної ідеї або з використанням адресного послання довірчого характеру. Для цього в більшості випадків використовуються соціальні мережі. Відповідно основна мета вірусного маркетингу полягає у збільшенні обізнаності про бренд, товар, послугу. В літературних джерелах вірусний маркетинг ототожнюють з такими поняттями як e-mail маркетинг, «сарафанне радіо» тощо.

Вірусний маркетинг ґрунтується на методах заохочення певного індивіда (усвідомлено чи ні) до передачі маркетингового повідомлення, подібно вірусу, в доступному Інтернет-середовищі. Сутність методів вірусного маркетингу полягає в створенні таких умов, за яких певний товар або послугу будуть активно рекомендувати самі клієнти.

Просування товару чи послуги за допомогою вірусного контенту може здійснюватись в абсолютно різноманітних формах: відео, фото, картинки, демотиватори, тексти, коментарі тощо.